

Kirsten Bøggilds prædiken 2. søndag i advent

Taler

Kirsten Bøggild
Sognepræst

Dato

5. december 1999

Sted

Aarhus Domkirke kl. 10 og Sct.
Lukas Kirke kl. 16

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 25, vers 1-13

Mens vi venter på det vidunderlige

Med Himmerriget har de fleste af os det vel sådan, at det er noget anelsesfuldt og længselsfuldt. Uklart som en drøm. Men mere end det. Det er uafgrænset som et MYSTERIUM. Som Guds Rige er det Guds hemmelighed, ikke menneskets. For nogle er deres længsels indhold et navnløst mysterium. For de kristne har mysteriet fået navn: Det kaldes Guds og Jesu Kristi Rige. Det gør det blot ikke mindre anelsesfuldt og længselsfuldt. Det er stadig uafgrænset som en drøm. Glødende som nattens mysterium. Noget drivende, ulmende derude i det fjerne under den sorte himmel og derinde i dit eget sinds uudgrundelige kerne. Noget ubeskriveligt smukt mellem menneske og menneske, noget som ikke kan erfares uden kærlighed til en anden.

I lignelsen om de ti jomfruer er det brudgommen, der giver alle længsler form og farve. Han giver alle anelser fast grund under fødderne, for han giver dem en skikkelse, et navn at holde sig til. Han er den, der formidler drøm med virkelighed. Mens vi venter på det vidunderlige, som vi aner, ta'r det skikkelse af et menneske og navn af Gud. Troen på det vidunderlige er opstået en gang som en forjættelse om fremtiden...

At Guds egen drøm skulle inkarnere sig i et menneske og virkeliggøre den smukkeste drøm, der er drømt. Igennem et menneske. Hvorved drømmen ikke længere ville være Guds hemmelighed, men igennem dette menneske, Kristus, hele menneskeheden. Alligevel venter vi stadig på det vidunderlige, for der mangler os meget. En forjættelse om, at Kristus kommer igen er det mytologiske

udtryk for, at alt endnu ikke er opfyldt og at vi stadig venter på at se Himmeriget blive virkelighed for os.

De ti jomfruers lamper er billeder på forventningens glæde. Som adventstidens levende lys er vore dages billeder på forventningens glæde. Og de bliver flere og flere, jo nærmere vi kommer på jul. Men lamperne og de levende lys er også billeder på et liv i venten.. i udholdenhed. De kloge jomfruer vidste, at det kunne vare længe inden brudgommen kom. De vidste, at det kunne vare år og dage inden deres forventninger blev indfriet, og derfor havde de forsynet sig med ekstra olie. De havde rustet sig med tålmodighed. Med en stærk tro, der kunne bære alle livets skuffelser. Tænksomme, erfarne mennesker ved, at drømme kommer og går, at forventninger gøres til skamme, og at det meste af det vi tænker og drømmer bliver til ingenting. De ved, at de skal kunne bære alt, alle udsættelser af længsler opfyldelse, hvis de en dag skal opleve, at opfyldelsen bliver virkelighed. De uforstandige jomfruer drømmer løs som vinden blæser, og skuffelser får alt til at bryde sammen. For deres drømme er ikke andet end luftkasteller. Der er ingen realiteter i dem. Og der er ingen substans i jomfruerne. Ingen modstandskraft over for livets tilskikkelser. Som der ikke er i de mennesker, der ikke er forberedt på skuffelser. – Med Himmeriget er det sådan, at det er forjættet og opfyldt en gang. Men det er samtidig forjættet, at det skal opfyldes igen ved tidens ende. Det er ikke tilfældige luftkasteller, der fylder os, men det væsentligste af alt: Guds barmhjertighed, Guds nåde over vore fortabte sjæle og vore umulige skæbner. Og dermed en forhåndskærlighed til vort liv, som det leves i al foreløbighed og ufuldkommenhed.

At leve i forventning betyder ikke at kaste vrage på fortid og nutid for kun at tænke på fremtid og hinsidighed. Det er omvendt: uden håb ville alting være slut. Nutiden ville være én stor smerte eller tomhed. Fortiden et fossil. At leve i forventning er at leve i en uophørlig pagt med drøm, med længsel, med tro, håb og kærlighed. Hvad er forventning uden tro? Ingenting. Og hvad er tro uden forventning? Et menneske, der ikke glemmer sine drømme og længsler, er et smukt menneske. Det mærker vi, når vi møder det. Den uudgrundelige indre sammenhæng, der gør et menneske smukt, uanset ydre og omstændigheder. Men det er kærlighed, der holder liv i drømme og længsler. Uden kærlighed dør de. Man kunne sige om alle ti jomfruer, at de blev trætte af at vente og at de alle faldt i søvn, men de kloge havde bevaret deres opmærksomhed og omtanke. I dem var der alvor og fremsynethed, for i dem var der kærlighed og lidenskab. Det fyldte dem ved dag og ved nat. De var i uophørlig pagt med det, de troede,

håbøde og elskede. Men de uforstandige jomfruer var overfladiske og ualvorlige, for de hverken troede, håbøde eller elskede – andet end sig selv. Opmærksomhed er noget levende. Den giver og tager og får mere end den giver. At leve i forventning er at leve i intens opmærksomhed overfor verden og dens hændelser. I vågen følsomhed overfor den kærlighed, der kommer dig imøde før eller siden. Kun i åbenhed ta'r du imod den. Uden følsomhed går den dig forbi uden at du lægger mærke til den. Men så forfærdeligt lever vi – i sløvhed og forstenede følelser – Hvis ikke i kærlighed!

Der er skuffelser, der sløver og som ender med at slå vore følelser ihjel – hvis ikke vi gør modstand. Brudgommens udebliven var måske en sidste skuffelse af mange, og de ukloge jomfruer blev modløse og sløvede hen og lyset i deres øjne gik ud og deres hjerter blev som sten. Og da brudgommen kom, var de ikke parate til det, de havde ingen følelser tilbage, for de havde selv ladet dem forfalde. – Men hvad er vore drømme værd, hvis de ikke tåler udsættelser og skuffelser, igen og igen og igen? Hvad har vore længsler med virkeligheden at gøre, hvis de ikke tåler virkelighedens verden?

"Tog bølgen land?" eller blev den højt oppe i luften, flyvende, forsvindende, døende? Det er et elsket digt af J.P. Jacobsen, der spørger, om drømmen fik jordforbindelse, fik virkelighed, som bølgen, der tager land med sig i modsætning til den, der stejler og forsvinder i de højere luftlag. Men nej. Bølgen tog ikke land. Den tålte ikke skuffelserne, de mange bedrag og menneskelige lidenskaber og tragedier. Som hin nat var en prøve på jomfruernes tro, kan en hvilken som helst nat være. I digtet er troen forvandlet til brændende, tvivlende sorg:

Se, Gardinets Silkevover skilles,
Og en Kvinde høj og herlig
Tegner mørk sig mod den mørke Luft.
– Hellige Sorg i dit Blik,
Sorg, der ej kan hjælpes,
Haabløs Sorg,
brændende, tvivlende Sorg.
– Nætter og Dage summe over Jorden,
Aarstider skifte som Farver på Kind.
Slægter paa Slægt i lange, mørke Bølger
Rulle over Jord

Rulle og forgaa
Medens langsomt Tiden døer.
Hvorfor Livet?
Hvorfor Døden?
Hvorfor leve, naar vi dog skal dø?
Hvorfor kæmpe, naar vi veed, at Sværdet
Dog skal vristes af vor Haand en Gang?
Hvorfor disse Baal af Kval og Smerte:
Tusind Timers Liv i langsom Liden,
Langsom Løben ud i Dødens Liden?

Er det din Tanke, høje Kvinde?

"Hvorfor Livet? Hvorfor Døden? Hvorfor leve, når vi dog skal dø?" Citatet fra digtet blev dansk fælleseje. Vi citerer det alle steder – ofte uden at vide, hvor det kommer fra. Godt, at fortvivlelsen kan få luft. Men skal det være vort sidste ord, at drøm og virkelighed ikke kan forenes i et liv, der skal dø?

Nej, DET er jo netop forventningen og al ventens begrundelse, at drøm og virkelighed forenes, ja smelter sammen og bliver ét, bliver alt i alle, som mystikerne udtrykker sig. Vor død til trods. Når vi i adventstiden venter på, at Kristus skal fødes, at han skal komme igen som en gang for to tusind år siden, så er det en forventning om, at kærligheden skal inkarnere sig i et menneske og at det er denne virkeliggjorte kærlighed, der skal dømme vort liv. Ligesom et menneske drømmer om at blive elsket af et andet, drømmer vi om at blive mødt med kærlighed af livet selv. Vor død til trods. Det var en sådan drøm, der blev virkelighed i Kristus. Fordi kærlighed blev alt i ham. Betingelsesløs kærlighed. Hans død til trods. Forventningen døde ikke med ham. Den fødtes med ham. Og i dag lever vi i et stadigt håb om, at den vil opfyldes. Et håb, der lever i os til vor sidste stund og ind i den nat, vi ikke kender.

Når forventning således bliver en integreret del af vort indre liv, så er drøm ikke kun drøm, virkelighed ikke kun virkelighed, men drøm og virkelighed er blevet så forviklet med hinanden, at de ikke kan skilles ad. Og sker det, er drømmen om kærlighed sket fyldest. Døden til trods.

AMEN

Kilde

"Ibid", nr. 2 , årg. 2000, s. 190-194. Institut for Nordisk Sprog og Litteratur, Aarhus Universitet.

Kildetype

Dokumentation i avis, magasin e.l.

Tags

2. søndag i advent, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1900-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kirsten-boggilds-praediken-2-sondag-i-advent>